Dienst Uitvoering
Subsidies aan Instellingen
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Incidentele Middelen Leerlingendaling VO

Advies van Commissie IML aan OCW

Voorwoord

Voor u ligt het advies van de commissie Incidentele Middelen Leerlingendaling Voortgezet onderwijs 2020 (IML).

De commissie kent een geschakeerdheid in expertise en betrokkenheid op het onderwerp. Naast het positief dan wel negatief beoordelen van de aanvragen, hebben de commissieleden door het lezen en beoordelen van de aanvragen, dieper kennis kunnen nemen van de materie. Hierdoor 'als bijvangst' een uniek inkijkje in bestuurlijk acteren in krimpregio's.
Deze inhoudelijk sterke commissie kan het dan ook niet laten om zich beleefd aan te bevelen aan de minister en OCW, om van hun opgedane kennis gebruik te maken. Naast de weloverwogen adviezen over toekennen of niet van de aanvragen, wil de commissie graag een aantal aanbevelingen doen en indien gewenst meedenken, over het macro karakter van de problematiek.

Alexandre Peltekian (voorzitter commissie IML)

Inhoud_Toc75960628

Voorwoord 1

Samenvatting 2

Advies van de Commissie IML 3

Aanleiding 3

1. Instelling Commissie IML 3

2. Adviezen over de aanvragen 6

3. Observaties en algemene aanbevelingen 7

4. Specifieke regionale aanbevelingen 12

Samenvatting

De commissie heeft 49 aanvragen beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria zoals gesteld in de regeling Incidentele Middelen Leerlingendaling Voortgezet onderwijs 2020 (IML). Op basis daarvan heeft ze 38 aanvragen een positief advies gegeven en 11 een negatief advies.
Bij de aanvragen die een negatief advies hebben gekregen, zijn twee aanvragen van zogenaamde éénpitters (één bestuur, één school in één gemeente) waarbij er geen sprake is van regionale samenwerking. Er zijn aanvragen waar nog onvoldoende sprake is van samenwerking in de regio om gezamenlijk tot een oplossing voor het krimpprobleem te komen.
Voorts zijn er aanvragen waarbij de commissie twijfels heeft over de beoogde doelen en ontbreken in het plan concrete activiteiten, waardoor de commissie geen beeld kan krijgen hoe deze de gevolgen van de krimp zouden moeten aanpakken. Deze aanvragen zijn meer gericht op het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Bij één aanvraag heeft de commissie, ondanks herhaaldelijke verzoeken, geen goed beeld gekregen van de financiële onderbouwing en of de penvoerder alles heeft gedaan om dubbele bekostiging van dezelfde activiteiten is voorkomen.

Ondanks dat al de regio's met een negatief advies niet voldoen aan de regeling, hebben ze te maken met een leerlingendaling van minimaal 10%.
De commissie pleit er dan ook voor dat het ministerie een andere manier zoekt om deze regio's een helpende hand te bieden.

Voorts zijn in hoofdstuk 3 van dit advies een aantal observaties en algemene aanbevelingen opgenomen.
De commissie realiseert zich dat niet alle aanbevelingen zomaar door OCW kunnen worden overgenomen. In sommige gevallen is politiek commitment nodig om verregaande veranderingen te kunnen doorvoeren.

Advies van de Commissie IML

Aanleiding

In mei 2020 is de regeling Incidentele middelen leerlingendaling VO 2020 (IML) gepubliceerd. Hiermee kunnen VO-schoolbesturen die te maken hebben met een forse krimp in een regio subsidie aanvragen om hun onderwijs toekomstbestendig te maken. De regeling bestaat uit 2 delen.

Fase 1

In de 1e fase konden regio's met forse krimp een subsidiebedrag van €50.000 ontvangen voor het binnen de regio opstellen van een gezamenlijk plan.

Fase 2

In de 2e fase kan een regio maximaal €700.000 aanvragen voor het in 4 jaar uitvoeren van het plan om de krimpproblematiek het hoofd te bieden. Het plan moet gericht zijn op het tot stand brengen van een transitie naar een levensvatbaar en kwalitatief goed onderwijsaanbod dat de leerlingen in de regio kan opvangen. Hierbij is nadrukkelijk aangegeven dat schoolbesturen hierin gezamenlijk actie moeten ondernemen.

Beoordelingsriteria subsidieaanvraag

Een subsidieaanvraag moet conform de regeling voldoen aan de onderstaande criteria:

1. Een regiovisie die ziet op een bereikbaar, kwalitatief goed en toekomstbestendig onderwijsaanbod in de regio.
2. Een activiteitenplan voor het realiseren van een bereikbaar, kwalitatief goed en toekomstbestendig onderwijsaanbod in de regio.
3. Uitvoerbaarheid en haalbaarheid.
4. Voldoende onderbouwde en sluitende meerjarenbegroting.

1. Instelling Commissie IML

In de loop van 2020 heeft u voor de 2e fase van de regeling, zijnde subsidie voor het uitvoeren van een regionaal plan, een onafhankelijke commissie ingesteld, o.l.v. de voorzitter Alexandre Peltekian, bestuurder van een aantal PO scholen in zuidwest Friesland.

Deze commissie kreeg daarbij de opdracht om de ingediende aanvragen te beoordelen en u daarover te adviseren.

Als gevolg van corona hebben de aanvragers mede op verzoek van VO-raad langer de tijd gekregen om hun plan op te stellen. Hierdoor is de in de regeling genoemde indieningstermijn verlengd tot 1 april 2021.

Er zijn in totaal 49 aanvragen binnengekomen, die in die de afgelopen periode door de commissie IML zijn beoordeeld op basis van de boordelingscriteria, genoemd in de regeling.

Werkwijze commissie IML

Door de grote hoeveelheid ingediende plannen was de commissie genoodzaakt zichzelf te splitsen in drie zogenaamde subcommissies, bestaande uit drie commissieleden, elk met hun eigen expertise (bijv. als onderwijsbestuurder, als kennis van de krimp en als inhoudelijk betrokken bij krimp, als bijv. leraar, of als hoogleraar).

Om de schijn van betrokkenheid te vermijden is voorafgaand aan het beoordelen een inventarisatie gedaan van eventuele betrokkenheid van de commissieleden bij een bepaalde regio. Hiermee rekening houdend zijn de aanvragen verdeeld over de drie subcommissies, waarbij elke subcommissie minimaal 16 aanvragen heeft beoordeeld aan de hand van eerdergenoemde beoordelingscriteria.

Voor het verwerken van de beoordelingen heeft de commissie gebruik gemaakt van een door DUS-I ontwikkeld (online) Beoordelingsportaal. Hierin zijn per dossier alle stukken opgenomen die de aanvrager heeft ingediend, inclusief de eventueel aanvullend ingediende stukken. Elk commissielid heeft in het portaal per criterium zijn/haar bevindingen ingevuld.
Deze individuele beoordelingen zijn vervolgens besproken. Daaruit is een gezamenlijke concept eindbeoordeling van de subcommissie voortgekomen met bijbehorende totaalscore. De scores zijn bepalend voor de ranking.
Het beoordelingsportaal heeft ook een zogenaamde raadpleegfunctie voor niet beoordelaars, zoals de voorzitter van de commissie en de betrokken beleidsmensen van de directie Voortgezet Onderwijs van OCW .
Vervolgens is er een online overleg gevoerd met de voltallige commissie. Tijdens dit overleg is gekeken of de verschillende subcommissies op eenduidige wijze hebben

beoordeeld. Uiteraard zijn verschillen niet te voorkomen, maar de wijze waarop is beoordeeld, kwam overeen.

Bij een aantal aanvragen had de (sub)commissie nog behoefte aan verheldering van specifieke elementen in het ingediende plan. Daartoe is besloten om in 17 gevallen nog via de mail aanvullende informatie op te vragen.
In 10 andere gevallen heeft de commissie gekozen om de betreffende aanvrager uit te nodigen voor een kort toelichtend pitchgesprek. Deze gesprekken hebben het plan verhelderd, maar hebben geen grote wijzigingen in de eerdere beoordeling opgeleverd.

Corona

Als gevolg van Corona, heeft de commissie de meeste besprekingen/ vergaderingen noodgedwongen online moeten voeren.

Dit heeft het gevoel opgeleverd dat de commissieleden elkaar minder snel hebben leren kennen. Dit gevoel heeft ertoe bijgedragen dat de commissie de wens had om de pitchgesprekken met de aanvragers wel live te voeren (uiteraard met inachtneming van de geldende corona regels).
Het was op dat moment (eind mei) wat onwennig, maar werd door alle aanwezigen gewaardeerd. Gebleken is dat elkaar 'live' spreken duidelijk een meerwaarde oplevert (doordat je ook nonverbale signalen kunt waarnemen).

2. Adviezen over de aanvragen

Het resultaat van alle beoordelingen vindt u in bijgaande rankingslijst [**Definitieve eindscores IML (max score)**]. Daarin zijn alle aanvragen gerangschikt op basis van de door de commissie gegeven totaalscores.

De commissie adviseert om alle aanvragen die met een voldoende zijn beoordeeld en als eindscore 54 punten of meer hebben gekregen, toe te kennen.

Op basis van het voor deze regeling beschikbare budget (zijnde €22,7 mln. volgens art. 3.1, lid 1 van de regeling) is ook geïnventariseerd of alle aanvragen die positief zijn beoordeeld daadwerkelijk kunnen worden toegekend. Dit is als de bijbehorende bedragen bij elkaar worden opgeteld, inderdaad het geval.

Advies per aanvraag

In de bijlagen [**Aanvragen IML met een positief advies**] en [**Aanvragen IML met een negatief advies**] treft u per aanvraag een individueel advies aan, gebaseerd op de beoordelingscriteria uit de regeling. Deze teksten zijn ook te gebruiken als basis voor de maatwerktekst in de betreffende beschikkingen.

In een aantal gevallen adviseert de commissie om specifieke aanbevelingen mee te geven voor de voortgangsrapportage, welke in het najaar van 2022 door alle regio's moet worden ingediend.
Bij twee positieve adviezen geeft de commissie in overweging om een lager subsidiebedrag toe te kennen.

De aanvragen met een negatief advies zijn geprojecteerd op de kaart van Nederland.
Bijlage [**Kaart van Nederland met regio's met negatief advies**].
Daarbij valt op dat er wat clustering lijkt te zijn van aanvragen met een negatief advies in Zuid-Limburg, de westhoek van Noord-Brabant en het zuiden van Zuid-Holland. De commissie heeft hier geen verklaring voor.
In hoofdstuk 4 "Specifieke Aanbevelingen" wordt nader ingegaan op de aanvragen met een negatief advies in Limburg en in de regio Harlingen.

3. Observaties en algemene aanbevelingen

De commissie wil naar aanleiding de beoordeelde aanvragen een aantal observaties met u delen en algemene aanbevelingen doen. Zeker in het licht van eventuele toekomstige interventies op het gebied van leerlingendaling/krimp.

De voorzitter van de commissie merkt hier het volgende over op:

"De commissie heeft zich vanaf het begin bewust opgesteld als niet zijnde een algoritme, maar als een commissie van zelfstandig denkende mensen. Indien een aanvraag niet voldoet aan de beoordelingscriteria van de regeling, zijn we gedwongen om die aanvraag met pijn in het hart een negatief advies te geven, omdat de criteria dit voorschrijven.

Er is echter altijd een verhaal achter de cijfers. Daarom zijn wij tegelijkertijd van mening dat er toch iets in een regio moet gebeuren voor het belang van de leerling en willen OCW daar graag over adviseren."

Onderstaand zijn per thema de aanbevelingen van de commissie weergegeven:

Algemene kwaliteit van de aanvragen
De commissie is enigszins teleurgesteld over de kwaliteit van de aanvragen en constateert dat weinig regio's op zoek zijn gegaan naar creatieve en innovatieve oplossingen. Veel regio's redeneren vanuit de bestaande situatie en kiezen voor behoud van het huidige onderwijsaanbod en van de bestaande vestigingslocaties.

In de plannen is weinig terug te vinden van overleg met stakeholders, ouders, leerlingen en docenten. De commissie onderstreept het belang van draagvlak van ouders, medezeggenschapsraden (MR), ouderraden en het personeel en had graag meer draagvlak en of signalen daarvan in de ingediende projectplannen terug gezien

Aanbod in aangrenzende regio's
Achteraf gezien vindt de commissie het jammer dat er niet als eis is gesteld dat aanvragers een korte situatie moesten schetsen t.a.v. het scholenaanbod in de aangrenzende regio's. De focus is nu gericht op de eigen afgebakende regio. In een enkel geval is in de aanvraag over de grenzen heen gekeken.

Opstellen subsidieaanvraag door een extern bureau
Oorspronkelijk had de commissie zorg over het behoud van eigenaarschap bij regio's die bij het opstellen van de aanvraag gebruik maken van een extern bureau. Na de beoordeling van de plannen lijkt het dat deze bureaus in veel gevallen hebben bijgedragen aan een betere kwaliteit van de aanvragen, uitzonderingen uiteraard daargelaten.

Focus op het openbaar vervoer
De commissie komt in de regioanalyses nauwelijks maatregelen tegen om (de kwaliteit en intentie van) het openbaar vervoer te verbeteren. De verantwoordelijkheid voor het openbaar vervoer ligt niet direct bij de schoolbesturen in de regio. In hoeverre er overleg is gevoerd met gemeenten en of vervoermaatschappijen komt niet in alle plannen tot uiting. In de analyses lag de focus met name op fietsafstanden naar de vestigingslocaties.
Het is opvallend dat, op een enkele regio na, geen van de aanvragen nieuwe ideeën en/of oplossingen bevat voor de reisafstanden. Zoals bijvoorbeeld het organiseren (en deels zelf financieren) van eigen (bus)vervoer tussen locaties..
Het is de commissie helder dat een eventuele aanpak in beginsel een zaak is voor gemeenten samen met de vervoersmaatschappijen. Maar die kan wel een positieve invloed hebben voor de problematiek op de scholen in krimpgebieden.
Wellicht dat de accountmanagers van OCW in hun gesprekken met de regio hier nog nadrukkelijker aandacht voor kunnen vragen.

Opnemen lerarentekort in plannen
Het valt de commissie op dat er weinig wordt ingegaan op lerarentekorten en of omscholing van personeel in de regio's. In veel plannen wordt verwezen naar de subsidieregeling Regionale aanpak lerarentekort. Het kan zijn dat de regio's door de krimp minder last hebben van het lerarentekort.

Betrokkenheid van gemeentes en provincie
Het valt de commissie op dat in de aanvragen de betrokkenheid van gemeenten en provincie veelal passief van aard is, mocht deze al aanwezig zijn. De commissie is van mening dat lokale bestuurders zich actiever zouden moeten opstellen om het onderwijsaanbod in hun gemeente/regio zo aantrekkelijk mogelijk te houden.
Voorts betrekken weinig regio's de provincie in hun plannen, terwijl de provincie juist extra steun en inzichten zou kunnen bieden bij de samenwerking tussen scholen en besturen.

Concurrentie en denominatieverschillen tussen scholen
De commissie is verbaasd dat een aantal scholen(besturen) - mede als gevolg van concurrentieoverwegingen - tot nu toe nog nauwelijks met elkaar samenwerken en de subsidie aangrijpen om (nu pas) op dat vlak de eerste stappen te zetten. Ook denominatie staat een onderlinge samenwerking in sommige regio's behoorlijk in de weg.
De commissie adviseert OCW om de besturen in met name de krimpgebieden nog meer te wijzen op de noodzakelijkheid van samenwerking tussen de scholen. Het samen zorgen voor een aantrekkelijk onderwijsaanbod voor leerlingen mag niet afhankelijk zijn aan het verkrijgen van subsidie.

Wellicht dat de accountmanagers van OCW in hun gesprekken met de regio hier nog nadrukkelijker aandacht voor kunnen vragen.

Hoogte van het aangevraagde subsidiebedrag, afgezet tegen het aantal deelnemende scholen
De aangevraagde subsidiebedragen in relatie tot het aantal samenwerkende scholen zijn verschillend gebleken. In sommige aanvragen werken acht scholen samen en vragen het volledige subsidiebedrag aan. Terwijl in andere gevallen het volledige subsidiebedrag wordt aangevraagd voor één of twee samenwerkende scholen. Dit geeft volgens de commissie een vertekend beeld in termen van wat er in de uitvoering met de subsidie kan worden bereikt.

Inschatting realiteitsgehalte aangevraagde subsidiebedrag
Het is niet in alle gevallen te beoordelen of het aangevraagde subsidiebedrag reëel is. In een aantal gevallen bestaat de indruk dat het plan naar het maximum subsidiebedrag is toegeschreven. De vraag is of er daadwerkelijk €700.000,- per aanvraag nodig is. Een voorbeeld is een aanvraag waarbij het hoofddoel van de subsidieaanvraag 'het komen tot een bestuurlijke fusie' is. Vanuit de optiek dat een fusie naar schatting gemiddeld €100.000 kost is het vreemd dat een regio veel meer subsidie aanvraagt en daarbij ook activiteiten opvoert die minder te maken hebben met de fusie en of krimp.
In een enkel geval staat de hoogte van het aangevraagde subsidiebedrag niet in verhouding tot het op te lossen probleem.
Al deze aanvragen hebben een negatief advies gekregen.

Bij de beoordeling van twee ingediende aanvragen is de commissie van mening dat het plan op zich voldoende is, maar de begroting te hoog is, doordat bij de ene aanvraag een zeer ruim budget voor externe begeleiding is opgenomen. En bij de andere aanvraag er een budget voor een voorziening is opgenomen.
De commissie heeft deze aanvragen basis van het plan een positief advies gegeven en geeft het ministerie in overweging om te onderzoeken of een lager subsidiebedrag kan worden toegekend.

Activiteiten nog afhankelijk van het doen van onderzoek voor samenwerking tussen scholen
De meeste regio's die een plan in fase 2 hebben ingediend, hebben in fase 1 subsidie ontvangen voor het opstellen van het plan.
De commissie heeft bij het beoordelen van de plannen ook de verslagen over de besteding van de subsidie in de eerste fase van deze regeling (voor het opstellen van een plan) bekeken.

In de eerste fase was al (financieel) gelegenheid om de nodige onderzoeken te doen en of een nadere samenwerking te verkennen.
De commissie vindt het derhalve opmerkelijk dat in een aantal gevallen de plannen voor de uitvoeringsfase nog steeds activiteiten bevatten gericht op (voor)onderzoek, verkenningen en diepteanalyses. Hierdoor zijn deze aanvragen vooral procesgericht. De commissie had verwacht dat de regio's al verder zouden zijn in het proces.

Concreetheid van het plan
Het is de commissie opgevallen dat sommige aanvragen weinig concreet zijn, maar anderzijds dat wel de noodzaak van het plan dat die regio wil uitvoeren duidelijk wordt aangetoond.
Er zijn ook aanvragen waarbij de plannen nog niet volledig zijn uitgedacht. Die regio's staan nog aan het begin van een aanpak en willen eerst nader onderzoek doen alvorens tot concrete acties te komen.
In deze gevallen heeft de commissie vooral beoordeeld op de intentie en de kansen van de plannen en minder op de concrete uitvoering hiervan.
Om te voldoen aan de eisen van de regeling stelt de commissie voor om in de betreffende beschikking enkele specifieke aanbevelingen voor de voortgangsrapportage mee te geven.

Huisvesting van scholen, niet benutte vierkante meters
De commissie voorziet in de toekomst - door de geldende bekostigingsmethodiek, waarbij de vergoeding voor huisvesting gekoppeld is aan het aantal leerlingen - in veel regio's financiële problemen ontstaan als gevolg van een overschot van vierkante (m2) meters in de schoolgebouwen. De gemeente heeft hiervoor de verantwoordelijkheid, maar die wordt in een aantal gevallen door haar niet actief opgepakt. Er zijn regio's die juist aangeven het overschot aan de m2 goed te kunnen gebruiken om hun onderwijs anders en vernieuwend aan te passen. Als gevolg van de 1,5 meter regels in het kader van Corona zien scholen mogelijkheden om gebruik te blijven maken van deze vierkante meters, maar dat zal op termijn tot financiële tekorten kunnen leiden .

Vooralsnog ziet de commissie hier geen passende oplossing voor. En geeft OCW in overweging de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) te vragen haar leden (gemeenten) op dit punt nadrukkelijker te stimuleren, dan wel te adviseren.

Rol van het ministerie richting scholen
Het valt de commissie op dat sommige bestuurders het - door een 'naar binnen gefocust' beleid – lastig vinden om samen met andere besturen te anticiperen op de leerlingendaling in de regio.
Volgens de regeling moet de focus gericht zijn op het aanbieden van een bereikbaar en toekomstbestendig onderwijs aan de leerlingen in de regio. De commissie benadrukt dat de leerling niet de dupe mag worden van het gebrek aan samenwerking.

De commissie realiseert zich dat het voor het ministerie - gelet op het huidige onderwijsstelsel - niet mogelijk is om in te grijpen in de autonomie van besturen. Daar is politiek commitment voor nodig.

De commissie adviseert OCW om de VO-raad als belangengroep te vragen of zij richting besturen hier nadrukkelijker aandacht aan kunnen besteden.
En adviseert daarnaast om de gebruikelijke instrumenten vaker in te zetten, zoals het versturen van een formele brief, in gesprek gaan met de regio, de regio uitnodigen op het ministerie en/of regio's uit te nodigen voor een gezamenlijke conferentie om bijvoorbeeld goede voorbeelden uit te wisselen.
De commissie realiseert zich tevens dat naast onwillige bestuurders ook ouders en leerlingen een stempel kunnen drukken op de keuzes die moeten worden gemaakt. "De wereld is veranderd en het onderwijs moet hierin mee. Dat vergt anders en innovatief denken en handelen van de besturen".

De commissie is voorts verheugd dat de Inspectie van het Onderwijs in haar toezicht inmiddels ook de samenwerking betrekt. Wellicht dat de Inspectie dit specifieke toezicht nog kan intensiveren.

De commissie ziet tenslotte minder heil in 'naming and shaming' van betrokkenen in de regio's, omdat negatieve aandacht meestal minder goed werkt.

Hulp aan afgewezen regio's
De urgentie is in beginsel bij alle regio's aanwezig, omdat ze alle voldoen aan het in de regeling voorgeschreven minimale krimppercentage van 10%.
De regio's die een negatief advies van de commissie hebben gekregen, hebben in beginsel ook allemaal last van de leerlingendaling.
De commissie adviseert daarom het ministerie om op zeer korte termijn met deze regio's contact op te nemen. En vervolgens met hen in gesprek te gaan over hoe de regio beter in staat is om passend beleid te ontwikkelen om de krimp het hoofd te kunnen bieden. Met daarbij als kernvraag: Waar is de regio mee geholpen? En hoe kan de afwijzing toch de gewenste verandering in de regio tot stand brengen?

Delen van goede voorbeelden
De commissie geeft OCW in overweging om samen met de VO-raad te onderzoeken hoe de regio's elkaar kunnen ondersteunen en inspireren om maatwerkoplossingen te vinden om in te spelen op de gevolgen van de leerlingendaling. Dit kan bijvoorbeeld door het delen van goede voorbeelden. Wellicht brengt dit andere regio's op ideeën of helpt het hen uitkomsten te vinden voor lastige kwesties.

4. Specifieke regionale aanbevelingen

De commissie adviseert om aan onderstaande regio's specifieke aandacht te besteden..

4.1 Limburg

Zuid-Limburg heeft te maken met forse leerlingendaling en dus met hoge krimppercentages. In de twee aanvragen die vanuit de regio's Gulpen-Wittem en Meerssen (één school in één gemeente) zijn ingediend, wordt helaas vanuit een te beperkte regiokeuze en regiovisie onvoldoende de samenwerking gezocht om de gevolgen van de krimp daadwerkelijk aan te pakken.

Deze aanpak resulteert in plannen waarin er wel wordt gewerkt aan de kwaliteit van het onderwijs (op orde brengen van de basis) van de betreffende school, maar waarvan de subcommissie moet constateren dat de activiteiten van die plannen niet of onvoldoende aansluiten op de krimpproblematiek.

Voor beide scholen en regio's geldt dat veel leerlingen van buiten de gekozen regio komen. Het betrekken van de gemeenten, waaruit veel leerlingen komen, bij de regio had dan ook voor de hand gelegen. Bovendien lijkt afstemming met de schoollocaties in Valkenburg aan de Geul voor de hand te liggen en is voor Stella Maris (Meerssen) ook afstemming en samenwerking met scholen in Maastricht van belang.
Het betrokken onderwijsbestuur (LVO) zou hierbij - voor zover dit al niet gebeurd - een regierol kunnen vervullen. Mede gezien de problemen die er in het verleden met de kwaliteit van het onderwijs (vmbo!) waren en de forse krimp in deze regio's is de commissie van mening dat er zeker iets moet gebeuren in deze regio.

De aanvragen voor de regio's Meerssen en Gulpen-Wittem zijn als onvoldoende beoordeeld (op alle criteria) en hebben van de commissie een negatief advies gekregen. Er is een duidlelijk urgentie in deze regio's en de commissie adviseert de minister om met het bestuur van LVO en twee betrokken scholen in overleg te gaan om een plan te ontwikkelen waarbij -naast aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs. Het accent moet daarbij liggen op een gezamenlijke aanpak van de krimpproblematiek in Zuid Limburg.

4.2 Regio Harlingen, Terschelling en Vlieland

De urgentie is in deze regio groot: in het noordwesten van de provincie Friesland lopen de leerlingenaantallen hard terug, worden de keuzemogelijkheden binnen het VMBO

steeds meer beperkt en staan ook de profielen in de bovenbouw van de Havo en het Vwo onder druk.

Op de Waddeneilanden speelt nog eens een specifiek vraagstuk. Naast teruglopende leerlingenaantallen op een aantal eilanden zijn er geen, dan wel lange reistijden naar het vasteland. Dit geldt met name voor Vlieland, maar ook vanaf Terschelling is de reistijd/afstand problematisch .

Voor het behoud en de ontwikkeling van een volwaardig VO op de eilanden en het vaste land mist een gedegen gezamenlijke aanpak van alle betrokken schoolbesturen in de regio. Er zijn geen duidelijke en of concrete afspraken waardoor de aanvraag op verschillende onderdelen onvoldoende scoort en daarmee niet voldoet aan de vereiste criteria.

De problematiek in deze regio roept echter om specifieke actie. De commissie adviseert de minister om het volgende te stimuleren:

- Het is noodzakelijk dat de besturen in deze regio gezamenlijk gaan zorgen voor een duurzaam en volwaardig aanbod van voortgezet onderwijs in Noordwest Friesland
- De schoolbesturen samen met de VO-scholen op de eilanden een concept ontwikkelen met als doel dat waarbij leerlingen zo lang als mogelijk is (tot en met eindexamen) hun opleiding thuisnabij (op de eilanden) kunnen volgen en afronden.

4.3 Geen aanvragen vanuit Zeeland

Het valt de commissie op dat er geen aanvragen vanuit Zeeland zijn ingediend. In Zeeland is er wel sprake van krimp.

Bijlagen, behorend bij het advies van de commissie IML:

- Lijst met Definitieve eindscores IML (max score)
- Kaart van Nederland met regio's met negatief advies
- Aanvragen IML met een positief advies
- Aanvragen IML met een negatief advies

Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

070 340 55 66

info@dus-i.nl
www.dus-i.nl

N.A. Klom en G.D. Bolkesteijn

juni 2021